

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

16.04.2025

м. Київ

№ 126

Про підсумки конкурсу установ НАН України за досягнення найкращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні та використанні об'єктів інтелектуальної власності та за звання «Винахідник року Національної академії наук України» в 2024 році

Розглянувши результати конкурсу установ НАН України за досягнення найкращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні та використанні об'єктів права інтелектуальної власності (далі – ОПІВ), Президія НАН України відзначає, що у 2024 році було подано 387 заявок на реєстрацію, з них 127 заявок на реєстрацію винаходів, 260 заявок на реєстрацію корисних моделей.

Установи НАН України створювали винаходи і корисні моделі, спрямовані на зміцнення обороноздатності України, у сфері медицини, енергетики, екології, аграрного виробництва тощо.

У 2024 році зареєстровано 256 винаходів та корисних моделей, серед яких 85 – винаходів, 171 – корисна модель.

Також подано заявку на реєстрацію торговельної марки та зареєстровано 4 заявки на реєстрацію торговельних марок, подано 38 заявок на реєстрацію прав на сорти рослин, зареєстровано 23 патенти на сорти рослин та отримано 23 свідоцтва про реєстрацію сорту.

У 2024 році установи НАН України уклали 33 ліцензійні угоди, з них 25 на використання сортів рослин, виконували ліцензійні угоди на використання винаходів, корисних моделей, ноу-хау, укладені у минулі роки.

Серед установ НАН України, що найактивніше здійснюють ліцензійну діяльність, слід відзначити Інститут фізіології рослин і генетики, Інститут електрозварювання ім.Є.О.Патона, Інститут мікробіології і вірусології ім.Д.К.Заболотного, Інститут проблем математичних машин і систем.

За результатами 2024 року в НАН України підтримувалася чинність 3085 охоронних документів на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки, а також 654 свідоцтв та патентів на сорти рослин. Найбільшу кількість зареєстрованих об'єктів права

інтелектуальної власності мають: Інститут фізіології рослин і генетики – 439, Національний ботанічний сад імені М.М.Гришка – 272, Інститут геотехнічної механіки ім.М.С.Полякова – 232, Інститут термоелектрики – 169, Інститут технічної теплофізики – 155, Інститут електрозварювання ім.Є.О.Патона – 141, Інститут кібернетики імені В.М.Глушкова – 131, Інститут фізики напівпровідників ім.В.Є.Лашкарьова – 117.

Протягом 2024 року в установах НАН України складено 180 звітів про патентні дослідження, зокрема в Інституті чорної металургії ім.З.І.Некрасова – 15, Інституті електрозварювання ім.Є.О.Патона – 12, Інституті термоелектрики – 12, Інституті біохімії ім.О.В.Палладіна – 12, Фізико-хімічному інституті ім.О.В.Богатського – 10, Інституті проблем кріобіології і кріомедицини – 9, Інституті електродинаміки – 9.

У балансах установ Академії 2024 року відображено як нематеріальні активи майнові права на 2967 винаходів, корисних моделей, промислових зразків, торговельних марок, майнові права на 623 сорти рослин, 244 комп'ютерні програми та 25 баз даних.

Президія НАН України постановляє:

1. Присудити призові місця по НАН України за досягнення найкращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні та використанні об'єктів інтелектуальної власності та відзначити Почесними грамотами Президії НАН України та ЦК профспілки працівників НАН України:

Інститут термоелектрики НАН України та МОН України – перше місце;

Національний ботанічний сад імені М.М.Гришка НАН України – друге місце;

Інститут геотехнічної механіки ім.М.С.Полякова НАН України – третє місце.

2. Визнати переможцями конкурсу за досягнення найкращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні та використанні об'єктів інтелектуальної власності та присудити премії таким установам НАН України:

По Відділенню математики НАН України

Премії – не присуджувати.

По Відділенню інформатики НАН України

Першу премію в розмірі **5250** гривень – **Інституту інформаційних технологій та систем НАН України**, який подав 4 заявки на реєстрацію винаходів та 2 заявки на реєстрацію корисних моделей, одержав реєстрації на один винахід та одну корисну модель, 8 свідоцтв на реєстрацію прав автора на комп'ютерні програми, склав 6 звітів про патентні дослідження, підтримує чинність 63 патентів та 6 свідоцтв на знаки для товарів та послуг.

Другу премію в розмірі **4770** гривень – **Інституту кібернетики імені В.М.Глушкова НАН України**, який подав 3 заявки на реєстрацію корисних моделей та 3 заявки на реєстрацію винаходів, одержав реєстрацію одного винаходу і 2 реєстрації на корисну модель та 2 свідоцтва на реєстрацію прав автора на комп'ютерні програми, підтримує чинність 130 патентів та одного свідоцтва на знак для товарів та послуг.

Третю премію – не присуджувати.

По Відділенню механіки і машинознавства НАН України

Першу премію в розмірі **6000** гривень – **Інституту геотехнічної механіки ім.М.С.Полякова НАН України**, який подав 5 заявок на реєстрацію винаходів та 32 заявки на реєстрацію корисних моделей, одержав 2 реєстрації на винаходи та 22 – на корисні моделі, склав 2 звіти про патентні дослідження, підтримує чинність 232 патентів.

Другу премію в розмірі **4470** гривень – **Інституту транспортних систем і технологій НАН України**, який подав 3 заявки на реєстрацію винаходів та 3 на корисні моделі, одержав одну реєстрацію на корисну модель, підтримує чинність 38 патентів.

Третю премію в розмірі **4020** гривень – **Інституту технічної механіки НАН України і ДКА України**, який подав 2 заявки на реєстрацію винаходів, одержав одну реєстрацію на винахід, склав 7 звітів про патентні дослідження, підтримує чинність 48 патентів та одного свідоцтва на знак для товарів та послуг.

По Відділенню фізики і астрономії НАН України

Першу премію в розмірі **5670** гривень – **Інституту фізики напівпровідників ім.В.Є.Лашкарьова НАН України**, який подав 4 заявки на реєстрацію винаходів та 14 на реєстрацію корисних моделей, одержав 3 реєстрації на винаходи та 8 – на корисні моделі, підтримує чинність 115 патентів та 2 свідоцтв на знаки для товарів та послуг.

Другу премію в розмірі **4370** гривень – **Інституту електронної фізики НАН України**, який подав 2 заявки на реєстрацію винаходів та 3 заявки на корисні моделі, одержав реєстрацію на одну корисну модель та 2 свідоцтва на реєстрацію прав автора на комп'ютерні програми, підтримує чинність 8 патентів.

Третю премію в розмірі **3970** гривень – **Інституту радіофізики та електроніки ім.О.Я.Усикова НАН України**, який подав 3 заявки на реєстрацію винаходів та 3 заявки на реєстрацію корисних моделей, одержав реєстрацію на одну корисну модель, підтримує чинність 16 патентів.

По Відділенню наук про Землю НАН України

Першу премію в розмірі **5470** гривень – **Інституту геології і геохімії горючих копалин НАН України**, який подав 5 заявок на реєстрацію корисних моделей, одержав 7 реєстрацій на корисні моделі, підтримує чинність 7 патентів.

Другу премію в розмірі **3870** гривень – **Інституту геофізики ім.С.І.Субботіна НАН України**, який подав 2 заявки на реєстрацію корисних моделей, одержав реєстрацію на корисну модель, підтримує чинність 37 патентів.

Третю премію – не присуджувати.

По Відділенню матеріалознавства НАН України

Першу премію в розмірі **7070** гривень – **Інституту термоелектрики НАН України та МОН України**, який подав заявку на реєстрацію винаходу та 11 заявок на реєстрацію корисних моделей, одержав 11 реєстрацій на корисні моделі, склав 12 звітів про патентні дослідження, підтримує чинність 168 патентів та одного свідоцтва на знак для товарів та послуг.

Другу премію в розмірі **5370** гривень – **Інституту надтвердих матеріалів ім.В.М.Бакуля НАН України**, який подав 7 заявок на реєстрацію винаходів, 10 – корисних моделей, одержав реєстрацію одного винаходу та 3 корисних моделей, склав 6 звітів про патентні дослідження, підтримує чинність 91 патенту.

Третю премію в розмірі **5200** гривень – **Інституту електрозварювання ім.Є.О.Патона НАН України**, який подав 12 заявок на реєстрацію винаходів та 16 – корисних моделей, одержав реєстрацію на 6 винаходів, на 5 корисних моделей та 2 знаки для товарів та послуг, уклав ліцензійний договір на надання одиничної ліцензії щодо патенту на винахід, склав 12 звітів про патентні дослідження, підтримує чинність 133 патентів та 8 свідоцтв на знаки для товарів та послуг.

Четверту премію в розмірі **4740** гривень – **Інституту проблем матеріалознавства ім.І.М.Францевича НАН України**, який подав 2 заявки на реєстрацію винаходів та 18 на корисні моделі, одержав 10 реєстрацій на корисні моделі, склав 5 звітів про патентні дослідження, підтримує чинність 98 патентів.

По Відділенню енергетики та енергетичних технологій НАН України

Першу премію в розмірі **5670** гривень – **Інституту технічної теплофізики НАН України**, який подав 17 заявок на реєстрацію винаходів, 8 – корисних моделей, одержав реєстрацію 6 винаходів та 7 корисних моделей, склав 2 звіти про патентні дослідження, підтримує чинність 155 патентів.

Другу премію в розмірі **4920** гривень – **Інституту відновлюваної енергетики НАН України**, який подав 2 заявки на реєстрацію винаходів та 10 корисних моделей, одержав реєстрацію 4 корисних моделей, склав 2 звіти про патентні дослідження, підтримує чинність 35 патентів.

Третю премію в розмірі **4220** гривень – **Інституту електродинаміки НАН України**, який подав 4 заявки на реєстрацію винаходів та 5 – корисних моделей, одержав реєстрацію 8 винаходів і 4 корисних моделей та 4 свідоцтва на реєстрацію прав автора на комп'ютерні програми, склав 9 звітів про патентні дослідження, підтримує чинність 46 патентів та одного свідоцтва на знак для товарів та послуг.

По Відділенню ядерної фізики та енергетики НАН України

Першу премію в розмірі **4020** гривень – **Інституту прикладної фізики НАН України**, який подав одну заявку на реєстрацію винаходу та 3 заявки на реєстрацію корисних моделей, одержав 2 реєстрації на винаходи, підтримує чинність 21 патенту.

Другу премію – не присуджувати.

По Відділенню хімії НАН України

Першу премію в розмірі **5670** гривень – **Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України**, який подав 5 заявок на реєстрацію винаходів та одну корисну модель, одержав реєстрацію 5 винаходів та 2 корисних моделей, склав 6 звітів про патентні дослідження, підтримує чинність 81 патенту та одного свідоцтва на знак для товарів та послуг.

Другу премію в розмірі **5170** гривень – **Інституту сорбції та проблем ендоекології НАН України**, який подав 5 заявок на реєстрацію винаходів, одержав реєстрацію 4 винаходів, склав 3 звіти про патентні дослідження, підтримує чинність 54 патентів.

Третю премію в розмірі **4020** гривень – **Інституту фізичної хімії ім.Л.В.Писаржевського НАН України**, який подав 3 заявки на реєстрацію винаходів та 9 корисних моделей, одержав реєстрацію 3 винаходів та 3 корисних моделей, склав 2 звіти про патентні дослідження, підтримує чинність 47 патентів.

По Відділенню біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України

Першу премію в розмірі **5470** гривень – **Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України**, який подав одну заявку на реєстрацію винаходу, 8 – на корисні моделі, одержав реєстрацію 6 корисних моделей, склав 9 звітів про патентні дослідження, підтримує чинність 78 патентів та 3 свідоцтв на знаки для товарів та послуг.

Другу премію в розмірі **4320** гривень – **Інституту біології клітини НАН України**, який подав 2 заявки на реєстрацію винаходів та одну заявку на реєстрацію корисної моделі, одержав реєстрацію одного винаходу, підтримує чинність 16 патентів.

Третю премію в розмірі **3770** гривень – **Інституту молекулярної біології і генетики НАН України**, який подав заявку на реєстрацію одного винаходу, 4 заявки на корисні моделі, одержав реєстрацію 3 винаходів та однієї корисної моделі, склав 4 звіти про патентні дослідження, підтримує чинність 52 патентів.

По Відділенню загальної біології НАН України

Першу премію в розмірі **6270** гривень – **Національному ботанічному саду імені М.М.Гришка НАН України**, який подав 6 заявок на реєстрацію корисних моделей, одержав реєстрацію 2 корисних моделей, подав 19 заявок на реєстрацію прав на сорт з отриманням патенту та 19 – на реєстрацію прав на поширення сорту з отриманням свідоцтва, одержав реєстрацію 19 патентів на сорти рослин та 19 свідоцтв про реєстрацію сорту, склав один звіт про патентні дослідження, підтримує чинність 272 охоронних документів.

Другу премію в розмірі **5040** гривень – **Інституту фізіології рослин і генетики НАН України**, який подав одну заявку на реєстрацію корисної моделі, одержав 4 реєстрації патентів на сорт рослин та 4 свідоцтва про реєстрацію сорту, склав 3 звіти про патентні дослідження, уклав 25 ліцензійних договорів на використання сортів рослин із організаціями України, підтримує чинність 439 охоронних документів.

Третю премію – не присуджувати.

3. Присвоїти звання «Винахідник року Національної академії наук України» винахідникам установ НАН України, які досягли високих показників у винахідницькій та патентно-ліцензійній роботі в 2024 році, із врученням свідоцтв і премій у розмірі 3100 гривень:

Вовченку Олександру Івановичу – провідному науковому співробітнику Інституту імпульсних процесів і технологій НАН України, доктору технічних наук, професору, члену-кореспонденту НАН України;

Волошенюку Дмитру Олександровичу – старшому досліднику Інституту інформаційних технологій та систем НАН України, кандидату технічних наук;

Гвоздевичу Олегу Васильовичу – молодшому науковому співробітнику Інституту геології і геохімії горючих копалин НАН України;

Дмитрієвій Тетяні Володимирівні – провідному інженеру Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України, кандидату технічних наук;

Єлісєєву Дмитру Анатолійовичу – старшому науковому співробітнику Інституту сцинтиляційних матеріалів НАН України, кандидату технічних наук;

Моргуну Володимиру Васильовичу – раднику при дирекції Інституту фізіології рослин і генетики НАН України, доктору біологічних наук, професору, академіку НАН України;

Михайлику Вячеславу Аврамовичу – провідному науковому співробітнику Інституту технічної теплофізики НАН України, кандидату технічних наук, старшому науковому співробітнику;

Кухаренко Світлані Анатоліївні – старшому науковому співробітнику Інституту надтвердих матеріалів ім.В.М.Бакуля НАН України, кандидату технічних наук;

Пуду Олександру Аркадійовичу – завідувачу відділу Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії ім.В.П.Кухаря НАН України, доктору хімічних наук, професору;

Шварцу Юрію Михайловичу – провідному науковому співробітнику Інституту фізики напівпровідників ім.В.Є.Лашкарьова НАН України, доктору фізико-математичних наук.

4. Виділити бюджетні кошти в 2025 р. установам-переможцям та установам НАН України, у яких працюють винахідники-переможці конкурсу, зазначені в пп.2, 3 цієї постанови, враховуючи, що в розмір премій включені нарахування на заробітну плату.

5. Внести зміни до «Умов проведення конкурсу за досягнення кращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні та використанні об'єктів інтелектуальної власності установами НАН України», затверджених постановою Президії НАН України від 22.11.2000 № 319 (додаються).

6. Керівникам наукових установ НАН України:

– здійснити заходи щодо покращення роботи з виявлення об'єктів права інтелектуальної власності, що створюються під час проведення наукових (науково-технічних) робіт, забезпечення їх правової охорони, підготовки та подання заявок на реєстрацію винаходів, корисних моделей та інших об'єктів права інтелектуальної власності; відображення результатів діяльності у сфері інтелектуальної власності у системі РІТ НОД НАН України;

– дотримуватися вимог проведення патентних досліджень згідно з ДСТУ 3575-97 «Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення», ДСТУ 3574-97 «Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення» та п.8 Положення про використання об'єктів права інтелектуальної власності в НАН України, затвердженого розпорядженням Президії НАН України від 16.01.08 № 15 (із змінами).

7. Відділу фінансово-економічного забезпечення діяльності НАН України внести відповідні зміни до планів фінансування установ НАН України, зазначених у пп.2, 3 цієї постанови.

8. Відділу бухгалтерського обліку та звітності НАН України в 2025 році передбачити кошти в кошторисі НАН України на виготовлення 10 свідоцтв «Винахідник року Національної академії наук України».

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

В.о.головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій ЗАГОРОДНІЙ

Вячеслав БОГДАНОВ